ТРИБУНА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

DOI: 10.34015/2523-4552.2020.3.16

УДК 341.218.2

Дзюба Я. А.,

здобувач вищої освіти ступеня

«Бакалавр» факультету адвокатури

Національного юридичного

університету імені Ярослава Мудрого

ORCID: 0000-0002-1781-9704

Остафійчук О. Ю.,

здобувач вищої освіти ступеня

«Бакалавр» факультету адвокатури

Національного юридичного

університету імені Я. Мудрого

ORCID: 0000-0002-4983-9793

НЕВИЗНАНІ ДЕРЖАВИ СУЧАСНОГО СВІТУ: ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО ВИЗНАННЯ І ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

У статті досліджено теорії та види міжнародно-правового визнання, проаналізовано їх переваги та недоліки. Окреслено причини та способи появи невизнаних держав, наведено основні підходи їх класифікації. Обґрунтовано необхідність якнайшвидшого вирішення проблем, що наразі існують у даному інституті, запропоновано виробити формальні критерії, що дадуть світовій спільноті змогу (в разі виконання певних умов) легітимізувати новостворені держави, регламентувати та закріпити єдину процедуру міжнародного визнання.

Ключові слова: міжнародно-правове визнання; невизнані держави; частково визнані держави; декларативна теорія; конститутивна теорія.

В статье проведено исследование теорий и видов международно-правового признания, проанализированы преимущества и недостатки каждой из них. Определены причины, способы появления и существования непризнанных государств, приведены основные подходы их классификации. Обоснована необходимость скорейшего решения проблем, которые существуют в данном институте и предложено выработать формальные критерии, которые дадут мировому сообществу возможность (в случае выполнения определенных условий) легитимизировать новые государства, регламентировать и закрепить единую процедуру международного признания.

Ключевые слова: международно-правовое признание; непризнанные государства, частично признанные государства; декларативная теория; конститутивная теория.

Постановка проблеми. Нині у світі існує низка держав, які не мають міжнародно- правового визнання. Це пов'язано з тим, що існує значна кількість невирішених проблем, які потребують якнайшвидшого врегулювання. Однією із невирішених проблем, що існують на міжнародному рівні, є питання міжнародного визнання держав. Разом з тим, все ще не вироблено єдиного механізму міжнародно-правового визнання новостворених держав, не віднайдено дієвих способів подолання колізії між принципами територіальної цілісності держав і правом народів на самовизначення, що значно ускладнює або взагалі унеможлиблює їх шлях до набуття статусу повноправного суб'єкта міжнародного права.

Постановка завдання. Огляд теоретичних та практичних аспектів інституту міжнародно-правового визнання. Аналіз проблем міжнародно-правового визнання, дослідження і пошук шляхів їх подолання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання і проблеми міжнародно-правового визнання є актуальним напрямом міжнародно-правових досліджень. Серед яких слід виділити розвідки як вітчизняних вчених К. М. Вітмана, Т. П. Давлявської, С. О. Мельник, В. В. Мицика, К. О. Савчука, О. В. Тарасова, О. М. Теленко, так і зарубіжних: Н. В. Александрової, Р. Ф. Гасимова, С. Ф. Маркедонова, Л. Х. Мінгазова.

Виклад основного матеріалу. Серед ряду суб'єктів міжнародного права основним суб'єктом є держави, які користуються всіма правами і мають відповідні юридичні обов'язки в межах міжнародно-правових відносин.

У межах поняття держави можуть виокремлюватися державні утворення, які позначаються терміном «самопроголошені держави», «де-факто держави», «квазідержави», але найбільш доречний термін, що описує дані державні утворення є «невизнані держави».

Характерною особливістю невизнаних держав є те, що вони не можуть виступати в офіційні відносини з іншими державами в силу відсутності міжнародно-правового визнання з боку існуючих держав.

Отже, невизнані держави – це утворення, які не мають повного чи часткового дипломатичного визнання і таким чином, не можуть де-юре виступати суб'єктами міжнародного права. Водночас є частково визнані держави, як наприклад Косово, які вступають у офіційні відносини лише з тими державами, які їх визнають.

На політичній карті світу вже давно існують держави, які визнаються не всіма країнами світу, але при цьому мають всі ознаки незалежності. Прикладом одного з перших невизнаних держав сучасної дипломатії можна назвати Манчжоу-Го, створене Японією в 1932 році на території Китаю. Значні історичні події глобально вплинули на виникнення невизнаних держав. Наприклад після закінчення Другої світової війни в усіх куточках планети починають виникати держави, які невизнані або частково визнані світовою спільнотою. Серед утворень, що виникли є колишні колоніальні володіння метрополій, що розташовані в основному в Африці і Азії. Найбільший в кількісному плані зростання невизнаних держав почався в 90-х роках ХХ століття, що безпосередньо пов'язано з розпадом СРСР [10].

Розглядаючи проблематику статусу невизнаних держав, потрібно встановити причини появи та існування даних утворень. З приводу цього Т. П. Далявська зазначає, що існує ціла низка причин, які можуть зумовити їх виникнення на території суверенних держав. Серед них, можна виокремити наступні: геополітичні, правові, політичні, етнокультурні, соціально-економічні причини, історичне підґрунтя тощо [5, с. 179].

До геополітичних причин можна віднести: розташування певної частини території держави та межі зіткнення етнокультурних регіонів, або зовнішньополітичні інтереси «провідних» держав світу. Під правовими причинами мається на увазі те, що проблема невизнаних держав – це один із проявів дефіциту легітимності державності в сучасних умовах глобального світу, який носить політико-правовий характер. Під соціально-економічними причинами розуміються рівень соціально-економічного розвитку території, яка прагне відокремитися і якість життя по відношенню до інших регіонів держави й порівняно з рівнем розвитку держави, де проживають родинні етноси. Щодо етнокультурних причин – це бажання кожної держави, як історичного явища, залишатися стійким політико-територіальним утворенням й існувати якнайдовше. Також причиною появи невизнаних держав є історичне підґрунтя або пам'ять народу, а саме пам'ять про те, коли впродовж певного періоду даний народ мав незалежність чи автономію, проте згодом втратив її.

Щоб невизнана держава почала своє існування самих причин замало, оскільки дані причини потрібно реа-

лізувати в той чи інший спосіб. Можемо виділити п'ять способів виникнення невизнаних держав, а саме:

1) у результаті революцій. (невизнані держави після жовтневого перевороту на території колишньої Російської імперії.)

2) у результаті національно-визвольної боротьби. Сюди відносять невизнані самопроголошені держави, які оголосили про свою незалежність в результаті декларацій, законів або міждержавних договорів.

3) у результаті післявоєнного поділу. Наприклад, після Другої світової війни на території Німеччини були утворені НДР і ФРН. В результаті громадянської війни на Корейському півострові утворилися КНДР і Республіка Корея. Особливістю в цьому випадку є те, що спочатку два або кілька створених держав не визнають незалежність один одного.

4) у результаті здобуття незалежності колишніх колоніальних володінь метрополій. Яскравим прикладом є колишні колонії Британської імперії.

5) в результаті геополітичних ігор визнаних держав. Це так звані буферні зони або «маріонеткові держави» - Далекосхідна республіка, Незалежна держава Хорватія (1941-1945) та ін. [8].

Проаналізувавши основні аспекти виникнення невизнаних держав, ми перейдемо до їх розгляду на сучасній політичній карті світу. Нині на світовій арені нараховується певна кількість невизнаних і частково визнаних держав, серед яких найвідомішими є: Держава Ва (проголосила незалежність 17.04.1989 р.) та Шан (з 1996 р.) на території М'янми; Республіка Сомаліленд (проголосила

незалежність 18.05.1991 р.) на території Сомалі; Придністровська Молдавська Республіка (проголосила незалежність 25.08.1991 р.) на території Республіки Молдова; Нагірно-Карабаська Республіка (проголосила незалежність 02.09.1991 р.) на території Азербайджану; Ісламська держава Вазірістан (проголосила незалежність 14.02.2006 р.) на території Пакистану; Ісламська держава (раніше – Ісламська держава Іраку та Леванату, ІДІЛ) (проголосила незалежність 29.06.2014 р.) на території Іраку, Сирії та Лівії.

Нещодавно до купки невизнаних держав долучились Луганська та Донецька «народні республіки», які утворились на території України в Донецькій та Луганській областях за безпосередньої участі та підтримки Російської Федерації. Виникли вони внаслідок етнополітичного конфлікту між Україною та Росією, котра всіляко підтримує сепаратистські тенденції на території України [1, с. 172].

Відповідно до Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями в Донецькій та Луганській областях» вони юридично є тимчасово окупованими територіями України. Подібна ситуація і в Абхазії та Осетії.

Тобто, виникнення таких невизнаних державних утворень є результатом застосування сили проти територіальної цілісності та недоторканості існуючих держав в порушення основних принципів міжнародного права.

Невизнані держави ми, можемо, класифікувати за критерієм контролю над власною територією. За цим

показником їх можна поділити на чотири типи. Перший тип передбачає, що невизнані держави мають повний контроль над своєю територією (Вазірістан, Придністров'я, Сомаліленд, Північний Кіпр). Другий тип – невизнані держави, які контролюють свою територію частково (Нагірний Карабах, Таміл Ілам). Третій – утворення під протекторатом міжнародної спільноти. І останній четвертий тип – квазідержави (які не отримали право на самовизначення етносу), які контролюють анклав компактного розселення своєї етнічної групи (Курдистан, розташований на території Туреччини, Ірану, Іраку, Сирії). За критерієм визнання суверенітету можна виділити власне невизнані держави (Придністров'я) і частково визнані держави (Тайвань, Косово), деякі з яких існують в умовах військової окупації (Західна Сахара, Палестина). Тайвань має дипломатичні відносини з двадцятьма шістьма країнами світу, Північний Кіпр визнається Туреччиною [2, с. 31].

На сьогодні у міжнародному праві існує значна кількість невирішених проблем, які стають перешкодою на шляху до міжнародно-правового визнання і тим самим не дають можливості самопроголошеним державам стати універсальним суб'єктом міжнародного права.

Варто спеціально наголосити на тому, що ані Статут ООН, ані інші універсальні міжнародно-правові документи не містять норми, яка б зобов'язувала міжнародне співтовариство чи окремі держави визнавати нові держави, а тим більше детально регламентувала б процес такого визнання. Як справедливо наголошується в міжнародно-правовій літературі, акт визнання є передусім полі-

тичним актом, бо, як правило, виступає заявою або постановою вищих органів держав про бажання встановлення з державою, яка визнається, дипломатичних відносин, або встановлення певних міжнародних стосунків в інших формах [11, с. 50].

У міжнародному праві панують дві теорії міжнародно-правового визнання. Декларативна теорія визнання виходить із того, що держава набуває статусу суб'єкта міжнародного права з моменту виникнення, її правосуб'єктність жодним чином не залежить від визнання іншими державами. Згідно з цією теорією, факт визнання держави ніяк не впливає на її правосуб'єктність. Ця теорія знайшла своє відображення у Міжамериканській конвенції про права та обов'язки держав від 26 грудня 1933 р., де встановлено, що «існування держави не залежить від її визнання іншими державами» (ст. 3). У 1936 р. Інститут міжнародного права у резолюції, прийнятій на Брюсельській сесії наголосив: «Визнання має декларативну силу. Існування нової держави з усіма юридичними наслідками, пов'язаними з ним, не порушується внаслідок відмови у визнанні з боку однієї чи декількох держав» [11, с. 50].

Згідно з конститутивною теорією міжнародно-правового визнання (іноді її ще називають теорією Тобара-Вільсона) держава набуває статусу суб'єкта міжнародного права лише в результаті її визнання з боку інших держав. Таким чином, відповідно до цієї теорії сам факт виникнення держави не означає автоматичного надання їй статусу суб'єкта міжнародного права.

У міжнародно-правовій літературі цю теорію часто піддають кри-

тиці вказуючи на численні теоретичні та практичні питання, на які вона не може дати обґрунтованої відповіді. На думку К. О. Савчука, якщо до конститутивної теорії підходити догматично, то можна дійти абсурдного висновку, що для невизнаного державного утворення, оскільки воно не є суб'єктом міжнародного права не є юридично обов'язковими і загальновизнані принципи та норми міжнародного права, зокрема не застосування сили та погрози силою, мирне розв'язання міжнародних спорів, невтручання у внутрішні справи держави тощо [11, с. 50].

Як вважає Т. Цимбрівський, небезпека конститутивної теорії полягає у тому, що вона трансформується в інструмент політичних маніпуляцій, за допомогою якого можна легітимізувати шляхом визнання будь-яку ситуацію, а особливо таку, яка сформувалася внаслідок протиправних дій. За умови відсутності чітких загальновизнаних правових критеріїв суть конститутивної теорії стає предметом широкого тлумачення, позбавленого об'єктивного начала.

Сучасні доктринальні дослідження питання визнання в цілому заперечують актуальність конститутивної теорії у реаліях ХХІ століття. Основний недолік конститутивної теорії вбачається в тому, що набуття правосуб'єктності державою ставиться у залежність від волевиявлення інших держав, що суперечить принципу суверенної рівності держав [14].

Варто сказати, що сучасному міжнародному праву жодна з цих теорій не діє у чистому вигляді. З одного боку держава має права і обов'язки з моменту її виникнення, а з іншого – міжнародна право-

суб'єктність так і залишається фікцією, якщо жодна держава не визнає новостворену, навіть якщо вважати, що остання володіє міжнародною правосуб'єктністю, вона не зможе її реалізувати за відсутності інших суб'єктів, які хочуть вступити з нею у правовідносини.

Тому невизнані або частково визнані держави функціонують за умов обмеженого дипломатичного визнання з боку держав – членів ООН або без нього, що значно гальмує їх політичний та економічний розвиток.

Міжнародно-правова практика напружувала три різновиди визнання: *de jure*, *de facto* і *ad hoc*. Визнання *de jure* означає повне й остаточне офіційне визнання нової держави в якості суб'єкта міжнародного права. Визнання *de facto* має місце при сумнівах щодо життєздатності нової держави, коли встановлюються міжнародні відносини у деяких сферах співробітництва, а саме визнання може бути відкликано. Визнання *ad hoc* означає офіційний контакт із невизнаною державою задля вирішення конкретної проблеми у двосторонніх відносинах.

Така ситуація на міжнародній арені на сьогодні пов'язана з тим, що по-перше, виникнення нових «держав», як правило, є проявом етнополітичної нестабільності всередині держави, що часто переростає у сепаратистські настрої і стає викликом національній безпеці та територіальній цілісності як материнської держави, так і іншим державам міжнародного співтовариства.

По-друге, перешкодою на шляху до міжнародного визнання самопроголошених держав стає відсутність у міжнародному публічному

праві чітко регламентованої процедури за допомогою якої б відбувалося їх визнання. Це дає можливість провідним світовим акторам використовувати нормативну і процедурну невизначеність у власних інтересах та на власний розсуд, без будь-яких обмежень розподіляти сфери впливу.

Як результат основними рисами політики «великих держав» та більшої частини міжнародного співтовариства стають лише «заморожування» та міжнародне невизнання нових державоподібних утворень [4, с. 246].

Держави за умов невизначеності часто проявляють непослідовність, визнаючи одні самопроголошені державні утворення і виступаючи проти інших. Не зважаючи на це, важливість цього питання залишається недооціненою. Однак затвердження процедури і критеріїв визнання змусило б держави їх неухильно дотримуватися, а це не завжди відповідає їх інтересам [13, с. 316].

По-третє, становище таких самопроголошених «держав» може перебувати взагалі поза межами правового поля, адже, по-перше, уряди таких держав, як правило, приходять до влади неконституційним шляхом, новостворені самопроголошені держави не спроможні належно гарантувати дотримання основних прав та свобод як людини та громадянина, вони стають джерелом сепаратистських тенденцій не тільки всередині материнської країни, а й на міжнародній арені.

Територія на якій проголошується новостворена держава, *де-юре* є частиною території іншої держави, від якої вона відділилася, а остання в свою чергу, як правило, не визнає її

самовільної сецесії. На території самопроголошеної держави утворюються так звані власні органи влади, які діють одночасно з органами державної влади материнської країни. І залежно від того, чи прагне остання повернення відокремленої території, чи визнаватиме вона владу самопроголошеної держави залежить подальше визнання з боку інших держав світу. Материнська держава не завжди, але як правило не підтримує такі процеси і виступає проти визнання території, яка від неї відділилася.

Під час визнання, зокрема, члени міжнародного співтовариства повинні в обов'язковому порядку брати до уваги дотримання об'єктом визнання імперативних норм *jus cogens*. Приміром, загальновизнану норму міжнародного права становить заборона визнання будь-яких територіальних змін, здійснених за допомогою застосування сили: доктрина Стімсона, Декларація про принципи міжнародного права 1970 р., Декларація про визначення агресії 1974 р. та інші. У таких випадках існує міжнародно-правовий обов'язок суб'єктів міжнародного права утримуватись від визнання утворення, яке створене в результаті агресії [14].

У такому аспекті В. Дівак вважає, що «...поява нових держав – це нові проблеми й «головний біль» для міжнародної спільноти: визнавати чи не визнавати, співпрацювати з новими урядами чи ні (оскільки в багатьох випадках незрозуміло, з ким саме), а також необхідність організації контролю за озброєнням, кількість якого ніхто не зможе навіть поррахувати, активізація міжнародного тероризму, наркотрафіку й торгівлі людьми» [7, с. 46].

Ще одну проблему породжує колізія між загальними принципами міжнародного права – територіальної цілісності держав та правом народів на самовизначення. Ці принципи отримали відображення в Статуті ООН (1945), Декларації ООН про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами (1970) [12].

Згідно із загальними принципами врегулювання конфліктів, що зафіксовані в Заключному акті Наради з безпеки і співробітництва в Європі («десять європейських заповідей» або «Гельсінський декалог») конфлікти, пов'язані з самовизначенням народів повинні врегулюватися без застосування сили з боку будь-якої держави або групи держав стосовно іншої держави, а також без втручання в її внутрішні справи. Окрім того, всі держави, які долучилися до Заключного акту повинні дотримуватися принципу територіальної цілісності всіх держав [5, с. 166].

В даному випадку виникає колізія між загальними принципами міжнародного права, яка пов'язана з тим, що реалізація принципу права на самовизначення народів з одного боку порушує право іншої держави на територіальну цілісність. З іншого боку, жорстке дотримання принципу територіальної цілісності не дає змоги для народів, які борються за самовизначення, створити власну суверенну державу. Прикладом такої колізії є ситуація на Близькому Сході, в якій Палестина бореться за свою державність, порушуючи територіальну цілісність Ізраїлю.

У Декларації про принципи міжнародного права, що стосуються

дружніх відносин і співробітництва між державами 1970 р. наголошується значення цього аспекту: «При тлумаченні і застосуванні викладені вище принципи є взаємопов'язаними і кожен принцип повинен розглядатися в контексті всіх інших принципів» [6].

Як вважає Т. П. Далявська: «Доки в міжнародному праві буде існувати правова невизначеність між правом націй (народів, етносів) на самовизначення і правом на територіальну цілісність держави, доти виробити універсальні критерії визначення самопроголошених держав буде неможливо» [5].

На думку В. Лісіцина вирішення питання про те, який із принципів є більш пріоритетним, необхідно визначити наскільки дії носіїв зазначених прав відповідають принципам справедливості. Держава має моральне право на збереження своєї цілісності, якщо вона не проводить дискримінаційну політику по відношенню до різних груп населення та рівною мірою задовольняє їх потреби. Якщо ж держава не дотримується імперативів справедливості, то частина її громадян, що зазнає утисків отримує моральне право на сецесію та будівництво власної держави, але тільки за умови, що вона спроможна існувати самостійно [8].

В. Дівак вважає, доцільно виробити формальні критерії, що дадуть світовій спільноті змогу (в разі виконання певних умов) легітимізувати новостворені держави. По-перше, нове державне утворення, що претендує на самостійне існування, повинно мати контрольовану новим урядом певну територію (кордони) й бути здатним її захищати. По-друге, нова держава не може мати терито-

ріальних претензій до сусідніх держав. По-третє, в цій державі тривалий час (упродовж 10, 15, 20 років) повинна функціонувати стабільна фінансово-економічна система, що дає змогу забезпечити населення необхідним мінімумом для нормального існування. По-четверте, новостворена держава повинна мати власний уряд, здатний належно виконувати основні гуманітарні функції: фінансування системи охорони здоров'я, освіти, життєзабезпечення населення, надання правової допомоги тощо. По-п'яте, нова держава зобов'язується проводити мирну зовнішню та внутрішню політику, в повному обсязі забезпечувати права і свободи своїх громадян, у тому числі національних меншин (якщо такі мешкають на цій території), а також схвалювати й підтримувати «правила гри» на світовій арені [7, с. 46].

Висновки. Отже, як бачимо, на сьогодні на міжнародній арені виникла значна кількість невизнаних держав. Таке їх становище пов'язане з тим, що, в інституті міжнародного визнання держав існує багато питань які потребують нормативного врегулювання з метою подолання тих проблем, які вже постали перед міжнародною спільнотою та недопущення зародження нових. Виникнення нових держав – процес об'єктивний, а тому неминучий. Невизнання держави міжнародним співтовариством негативним чином позначається на її правовому статусі і господарських можливостях. Існуючі ґрунтовні теоретичні розробки визнання, зокрема теорії та форми визнання, не можуть повною мірою забезпечити консолідовану позицію щодо визнання та юридичних аспектів, пов'язаних з ним. У зв'язку цим,

вважаємо за доцільне виробити формальні критерії, що дадуть світовій спільноті змогу (в разі виконання певних умов) легітимізувати новостворені держави, регламентувати та закріпити єдину процедуру міжнародного визнання, щоб в подальшому забезпечити рівні умови реалізації права народів і націй на самовизначення, які не залежатимуть від

політики «великих держав». Необхідним вважаємо знайти баланс між принципом непорушності кордонів і територіальної цілісності держав і принципу рівноправності та самовизначення народів, оскільки як показує практика, перевага на сьогодні надається принципу територіальної цілісності держав.

Список використаних джерел

1. Афанасьєв Д. В., Тараненко М. М. Проблема невизнаних та частково визнаних держав на міжнародній арені. *Національний юридичний журнал: теорія і практик*. 2019. С. 170–173.
2. Бердегулова Л. А. Дипломатическое признание вновь возникающих государств как субъектов международно-правовых отношений. *Вестник ЗабГУ*. 2014. № 2 (105). С. 140–146.
3. Большаков А. В. Непризнанные государства европейской периферии и пограничья. *Международные процессы*. 2007. Том 5. № 3(15). С. 84.
4. Далявська Т. П. Невизнані держави в контексті державотворчих процесів та міжнародного визнання. *Держава і право*. 2014. № 66. С. 245–251.
5. Далявська Т. П. Феномен невизнаних держав: політологічний аналіз: дис ... канд. політ. наук. Київ, 2016. 230 с.
6. Декларація про принципи міжнародного права: прийнята резолюцією 2625 (XXV) Генеральної Асамблеї ООН від 24 жовтня 1970 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569#Text (дата звернення: 29. 08. 2020).
7. Дівак В. Сепаратизм як геополітична зброя: виникнення нових квазідержав на карті світу. Пошук критеріїв міжнародного визнання невизнаних державних утворень. *Віче*. 2016. № 3. С. 43–47.
8. Лісіцин В. Самовизначення чи територіальна цілісність: вирішення дилеми на засадах справедливості. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2017. №13. С. 73–79.
9. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями в Донецькій та Луганській областях» від 18. 01. 2018 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2268-19#Text> (дата звернення: 29. 08. 2020).
10. Республіки невизнані і частково визнані. Скільки в світі невизнаних республік? URL: <https://uk.deborahnormansoprano.com/novosti-i-obschestvo/71836-respubliki-nepriznannye-i-chastichno-priznannye-skolko-v-mire-nepriznannyhrespublik.html> (дата звернення: 10.08.2020)
11. Савчук К. Еволюція інституту міжнародно-правового визнання держав в сучасних умовах. *Юридичний журнал*. 2009. № 1. С. 50–58.
12. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду від 26. 06. 1945. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text (дата звернення: 10.08.2020)
13. Теленко О. М. Невизнані держави сучасного світу: сутність поняття та проблема визнання. *Збірник наукових праць «Гілея: науковий вісник»*. 2016. № 105. С. 314–317.

14. Цимбрівський Т. Інститут визнання у сучасних міжнародно-правових відносинах. *Публічне право*. 2012. № 3 (7). С.158–163.

References

Afanasyev, D. V., Taranenko, M. M. (2019). The problem of unrecognized and partially recognized states in the international arena. *National Legal Journal: Theory and Practice*, 70–173 [in Russian].

Berdegulova, L. A. (2014) Diplomatic recognition of emerging states as subjects of international legal relations. *Bulletin of ZabGU*, 2 (105), 140–146 [in Russian].

Bolshakov, A. V. (2007). Unrecognized states of the European periphery and borders. *International processes*, 5, 3 (15), 84 [in Russian].

Dalyavska, T. P. (2014). Unrecognized states in the context of state-building processes and international recognition. *State and law*, 66, 245–251 [in Ukrainian].

Dalyavska, T. P (2016). The phenomenon of unrecognized states: political analysis (dissertation. political science). Kyiv [in Ukrainian].

Divak, V. (2016). Separatism as a geopolitical weapon: the emergence of new quasi-states on the world map. Search for criteria for international recognition of unrecognized state entities. *Viche*, 3, 43–47 [in Ukrainian].

Lisitsyn, V. (2017). Self-determination or territorial integrity: solving the dilemma on the basis of justice. *Bulletin of Lviv University*, 13, 73-79 [in Ukrainian].

Savchuk, K. (2009). The evolution of the institution of international legal recognition of states in modern conditions. *Legal journal*, 1, 50–58 [in Ukrainian].

Telenko, O. M. (2016). Unrecognized states of the modern world: the essence of the concept and the problem of recognition. *Collection of scientific works "Gileya: scientific bulletin"*, 105, 314–317 [in Ukrainian].

Tsymbrivsky, T. (2012). Institute of recognition in modern international legal relations. *Publichne pravo*, 3 (7), 158–163 [in Ukrainian].

Y. Dzyuba, Student of the Faculty of Advocacy of the Yaroslav Mudryi National Law University

ORCID: 0000-0002-1781-9704

O. Ostafijchuk, Student of the Faculty of Advocacy of the Yaroslav Mudryi National Law University

ORCID: 0000-0002-4983-9793

Unrecognized states of the modern world: problems of international legal recognition and ways to overcome them

This article is devoted to the institute of international legal recognition. The article considers the current problems concerning the institute of diplomatic recognition nowadays which need to be resolved. The role and importance of the institute of diplomatic recognition in the international law are researched in the article. The classifications of unrecognized states is provided in the article. The research on the theories and types of diplomatic recognition was carried out, as well as the advantages and disadvantages of each of them were analyzed. Achievement of de-facto independence, lack of full membership of the international community, demonstrated wish to obtain de-jure independence are among them. The article outlines the underlying reasons, ways of emergence, and the existence of unrecognized

nized states; the basic approaches of their classification are described. Special attention is paid to the principle of territorial integrity and the right of self-determination of peoples. The political-legal collision of the principle of territorial integrity and the right of self-determination of peoples as one of the main grounds for the recognition of new states, the criteria of recognition of states are considered. It is mentioned out that existing sound theoretical developments in recognition, in particular theories and forms of recognition, cannot fully provide a consolidated position on recognition and the legal aspects associated with it. The article presents the urgent need for resolving the problems that currently exist in this institution and suggests elaborating formal criteria that will allow the world community (under specific conditions) to legitimize the newly created states, regulate and establish a single procedure of diplomatic recognition.

Keywords: *diplomatic recognition; theories and types of diplomatic recognition; unrecognized states; partially recognized states.*